POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Fakulta architektury ČVUT v Praze, Ústav prostorového plánování (15121)
Zimní semestr 2024–2025

Název práce:	**Odemknutí potenciálu města - odstraňování bariér a zlepšování vazeb v Plzni**
Jméno autora:	Bc. Martin Diviš
Vedoucí práce:	Ing. arch. Šimon Vojtík, Ph.D.
Oponent práce:	Ing. arch. Marek Bečka

ZADÁNÍ

Diplomová práce se zaměřuje na regeneraci a revitalizaci části města Plzně, se zvláštním důrazem na odstranění bariér, které omezují její rozvoj a konektivitu. Cílem je vytvořit návrh urbanistického rozvoje, který odstraní bariéry, zlepší propojení městských částí a zvýší kvalitu života obyvatel prostřednictvím ekologických, estetických a funkčních zlepšení.

ANALÝZY

Práce staví na široce pojaté analytické části. V přehledu literatury jsou mimo jiné vypsány důležité poznatky z hlediska zlepšování přístupnosti, řešení bariér a využití potenciálu podvyužitých městských prostor, což jsou pro téma práce relevantní východiska. Velká pozornost je věnována výběru města, kde budou poznatky využity – použitá metodika má jasně stanovené metriky i jejich bodování, použitá data jsou přehledně zpracovaná a okomentovaná. Z výsledků přesvědčivě vyplývají tři hlavní vítězové, z nichž diplomant vybral město Plzeň.

Plzeň je následně podrobena grafickým makroanalýzám, které ji nahlíží z mnoha různých hledisek a poskytují o ní poměrně komplexní obrázek. Za nadstandardní považuji zahrnutí stáří zástavby a stručné architektonické historie, které výborně dokreslují, v jakém prostředí se pohybujeme. Celkově jsou makroanalýzy přehledně zpracované, výhradu mám jen ke GISovým analýzám, kde by byla vhodná větší pečlivost a přesnost. *Například ve výkrese "Prostupnost" je zahrnuta předpokládaná míra pohybu v území, ale svou výrazností zcela překrývá uliční a cestní síť, která je pro prostupnost zásadní. Ve výkrese "Dostupnost" je gravitační potenciál zřejmě vztažen k adresním bodům a poněkud nešťastně kalibrován, takže nejlepší hodnoty dostupnosti vycházejí v drobné domkové zástavbě na předměstích, zatímco mezi nejhůře dostupné oblasti patří část historického jádra města.*

V lokalitě, vybrané pro návrhovou část diplomové práce, jsou povšechně zmapovány hodnoty, problémy a vztah k okolním městským centrům a s využitím makroanalýz jsou správně pojmenována témata k řešení, včetně identifikace bariér k odstranění/překonání. Za schematické považuji označení celých Železničních opraven za problém a následně návrh jejich kompletní asanace - pro uchování paměti místa by bylo vhodné nejzajímavější stavby či jejich fragmenty zachovat a citlivě revitalizovat.

KONCEPT A REFERENCE

Koncept vychází z diplomantem stanovených parametrů zástavby a navrhuje blokovou strukturu převážně z polootevřených bloků s jasně definovanou uliční sítí a logickou hierarchizací veřejných prostranství. Struktura dobře navazuje na stávající zástavbu a vytváří rozumně velká sousedství, zahrnující rovněž občanskou vybavenost a venkovní rekreační plochy. Koncept zástavby považuji za zdařilý.

Na koncept jsou navázané reference, jak by mohla být jednotlivá místa řešena. Dávají nahlédnout, jak autor o jednotlivých částech řešeného území přemýšlí. Vybrány jsou zajímavé příklady, některé zcela

adekvátní, některé v měřítku Plzně poněkud naddimenzované. Příklady doprovází vystihující texty. Popisky obrázků na levé straně bohužel v několika případech neodpovídají textům ani obrázkům.

NÁVRH

Z popsaného konceptu vychází masterplan, který ho adekvátně rozpracovává. Navržené řešení zástavby i uspořádání krajiny působí promyšleně, k žádnému z míst nemám podstatné výhrady. Legenda masterplanu má bohužel oproti výkresu posunutou barevnost, takže zejména u zelených ploch není snadné rozlišit, která je která.

Jednotlivé aspekty návrhu přibližují přehledně zpracovaná schémata, doprovázená krátkými shrnujícími a upřesňujícími texty. Drobné nedostatky jsou ve vysvětlení některých grafických prvků (*např. jaký je rozdíl mezi dominantami typu A a B nebo co se myslí pojmem "aktivní zemědělská krajina"*) a ve srozumitelnosti některých obratů (*např. že zelené střechy mají "vytvořit vizuální návaznost na větší veřejná prostranství"*).

Uliční profily dobře ilustrují charakter jednotlivých ulic a vymezují v nich dostatečný prostor pro všechny relevantní druhy dopravy i pro uliční zeleň. Z profilů, vyznačených v úvodním schématu, na dalších stranách bohužel chybí profil V1 a V2 a naopak je tam dvakrát profil N1 (pokaždé jiný).

Urbanistický detail Cvokařského náměstí považuji za dobře zpracovaný, perspektivy z horizontu chodce poskytují dobrý obrázek o hmotovém působení budov i o charakteru náměstí.

Nedostatkem celého návrhu je, že z něj lze jen velmi omezeně vyčíst práci s morfologií terénu a jeho případné úpravy. *Například otázka nivelety trati, která tvoří jednu z hlavních bariér v území, se zdá být nedořešená – zatímco v závěrech z analýz je uvažováno o zvednutí úseku trati na estakádu, v návrhu není žádná úprava zakreslena, jen v detailu lokality je bez dalšího upřesnění naznačen začátek a konec hloubeného železničního tunelu (!), a v diskusi a závěru je obecně zmiňováno zahloubení železnice. Nadhledová perspektiva situaci ještě znejasňuje, když např. most z Petrohradu do lokality Cvokařská vede zdánlivě po rovině (ačkoli reálně je zde cca 10 m výškový rozdíl), přičemž nadjíždí velmi široký zářez železničních tratí (který zde v současnosti neexistuje).*

Určitou výhradu mám i k mapám gravitačního indexu na konci návrhu, které vyjadřují dostupnost HPP – vliv návrhu je na nich tedy ilustrován hlavně ve smyslu rozšíření a vzájemného přiblížení městské zástavby. Nevyjadřují ale prostupnost území (= existenci prostupů), jak uvádí popisek.

ZÁVĚR

I přes zmiňované výtky jde o kvalitní urbanistický návrh a je znát, že se diplomant tématem poctivě zabýval. Práce je prezentována kultivovaně a přehledně, s jasnou logikou pracovního postupu a dobře provázanou grafickou a textovou částí.

Proto práci **doporučuji k obhajobě** a navrhuji **známku B**.

Otázky k obhajobě:

1. V diskusi uvádíte, že navrhujete přeměnu železničního náspu na spojovací prvek infrastruktury. Jak konkrétně to má být provedeno?

2. Jaké jsou hlavní důvody pro asanaci budov v lokalitách Hamburk a Petrohrad, které jste v analýzách identifikoval jako hodnoty, a čím bude tato ztráta vyvážena?

Dne 28.1.2025

Ing. arch. Marek Bečka